

Litteraturpris

Ohlsson
nominerad till
Augustpriset

Den tidigare Augustprisvinnaren Bengt Ohlsson tillhör de nominerade i den skönlitterära klassen inför årets utdelning av Augustpriset.

Bengt Ohlsson nomineras för sin *Rekviem för John Cummings*, en djupdykning i den avlidna punkstjärnan Johnny Ramones sista år. Boken recenserades i Hbl 16.10. Han vann Augustpriset 2004 för sin roman *Gregorius*.

När nomineringarna till Augustpriset offentliggjordes under måndagen blev det inte en lika stor skräll som förra året då fackboksjuryn förbigick Henrik Berggrens rosade Palmebiografi. I årets uppställning i fackboksklassen har Elisabeth Åsbrink nominerats för sin omtalade *Och i Wienerwald står träden kvar*.

I kategorin årets svenska barn- och ungdomsbok har Maria Nilsson Thore två vinstchanser, dels för sitt samarbete med Lotta Olsson med boken *Konstiga djur*, dels för Petras prick.

Vinnaren meddelas vid en gala i Stockholm den 21 november. TT

SPEKTRA

Årets nomineringar:

Årets skönlitterära bok:

- *Korparna*, Tomas Bannerhed
- *En kubikmeter jord*, Sören Bondeson
- *Flod*, Carolina Fredriksson
- *Lacrimosa*, Eva-Marie Liffner
- *Välkommen till den här världen*, Amanda Svensson
- *Rekviem för John Cummings*, Bengt Ohlsson

Årets fackbok:

- *Skymningssång i Kalahari - Hur människan bytte tillvaro*, Lasse Berg
- *Alla monster måste dö! Gruppresa till Nordkorea*, Magnus Bårtås och Fredrik Ekman
- *Trädets tid*, Christel Kvant
- *Ni har klockorna - vi har tiden USA tio år efter 11 september*, Lenart Pehrson
- *Spektrum: Den svenska drömmen*, Johan Svedjedal
- *Och i Wienerwald står träden kvar*, Elisabeth Åsbrink

Årets barn- och ungdomsbok:

- *Vitas streck och Öjvind*, Sara Lundberg
- *Konstiga djur*, Lotta Olsson och Maria Nilsson Thore
- *Pojkarna*, Jessica Schiefauer
- *I den tysta minuten mellan*, Viveka Sjögren
- *Cirkeln*, Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgrén
- *Petras prick*, Maria Nilsson Thore

Lilla Augustpriset:

- *Kärlekssvetten*, Catrine Bengtsson
- *Kontaktannons 2000-tal och handlösa funderingar*, Isa Chen
- *Mellanmjölk och varma händer*, Sara Malmberg
- *Det handlar nästan aldrig om kärlek vid första ögonkastet*, Katarina Sandberg
- *Sådant vi inte rör över*, Katarina Sandberg
- *Kokong*, Cecilia Stanley

Recension Scen

ANNORLUNDA PRÄST. Prästen Don Manuel tolkas finstämt av Hannu Kivioja. I bakgrunden Valtteri Simonen och Elena Spirina. PATRIK PESONIUS

Den pragmatiska prästen

TEATER

Pyhän miehen uhri

Text: Miguel de Unamuno. Manuskript: Valtteri Simonen och Anna Eloaho. Regi och dramatisering: Fiikka Forsman, Musik: Carolus Manninen. Ljus: Ada Halonen. På scenen: Hannu Kivioja, Valtteri Simonen, Elena Spirina. Premiär på Q-teatern 14.10.

■ Mannen och hans tro är ett omtyckt tema i konsten, se bara på **Ingmar Bergmans** otröttlighet när det gäller att skildra män borttappade i kristendomens labyrinter. På Q-teaterns nakna scen är religiösa symboler i blickfånget: det brinnande ljuset, dopfunten och törnekronan på gitarristen **Carolus Manninens** hjässa.

Däremot är det ingen plågad präst

vi möter i **Hannu Kiviojas** underbara Don Manuel. Hans nallebjörnsögon utstrålar tvärtom ett lugn och när han ställer sig på knäna och ömt skrubbar golvet med en trasa illustreras hans arbetsfilosofi.

Kärleksfullt sköter han den lilla församlingens bekymmer, helst hittar han en praktisk lösning på problemen vilket den stora spaden i hans hand signalerar. När en av flockens får, den strikt troende men ack så frustrerade Angela (**Elena Spirina**) vill avhandla teodicéproblemet blir han till sig och utbrister: "Gräv ett dike!"

Elektrisk dialog

Den baskiska författaren och filosofen **Miguel de Unamo** var själv agnostiker. Han vågade sitt tvivel speciellt i kortromanen *San Manuel Bue-*

no mártir från år 1930 som föreställningen *Pyhän miehen uhri* (Den helige mannens offer) bygger på. Trots att Don Manuel inte tror på ett liv efter döden låter han aldrig de trogna församlingsmedlemmarna få nys om det. Folket behöver sin sömn, vi ska inte väcka dem, förklarar han. Don Manuel är pragmatiker, för honom är sanning brukbarhet.

Det är inte heller hans filosofi, utan de två ungdomarna Angelas och Lazaros livsåskådning som sätts på prov. Den melodramatiska Angela, komiskt karikerat gestaltad av Spirina i högklackat och åtsmitande klänning, representerar en ordagrann bibeltolkning. **Valtteri Simonens** Lazaros förmedlar däremot socialismens idéer. När Simonen hetsigt predikar social rättvisa i sin megafon påminner han nästan om en narkoman hög

på uppåttjack. Till föreställningens godbitar hör den elektriska dialogen mellan honom och Don Manuel där prästens budskap utkristalliseras: kyrkan kan användas som ett socialt verktyg i samhället. I slutändan blir Lazaros en förlängning av Don Manuel vilket inte minst repliken "Till handling!" vittnar om.

Dramatiseringen av romanen fungerar riktigt bra: de komplexa replikerna följer en spänningsmättad kurva. **Fiikka Forsmans** regi bjuder på intima scener och ett stort utrymme för gediget skådespelarbete. Speciellt Kiviojas nyanserade porträtt av prästen hänför. Hans sammansatta Don Manuel bildar en varm kontrast till salens kalla betongväggar.

Isabella Rothberg

029 080 1381, isabella.rothberg@hbl.fi

Recension Scen

Tranströmer vilse i kontorslandskapet

TEATER

Den halvfärdiga himlen

Text: Tomas Tranströmer. Manus och regi: Mia Winge. Scenografi och kostym: Sven Haraldsson. Ljus: Karl Svensson. Ljud: Tomas Andolf. Mask: Anna Arktoft Jensen. Litterär rådgivare: Niklas Schiöler. Dramaturg: Monica Ohlsson. På scenen: Thérèse Svensson, Iwa Boman, Ulf Eklund och Samuel Fröhler. Urpremiär på Strindbergs Intima Teater i samarbete med Stockholms stadsteater 7.10.

■ Bara några dagar efter att **Tomas Tranströmer** får Nobelpriset i litteratur har *Den halvfärdiga himlen* premiär på **Strindbergs** Intima Teaters scen. Pjäsen som bygger på texter av Tranströmer träffar med andra ord kusligt rätt i tiden.

Tranströmer är en poet som många svenskar, även de som sällan läser lyrik i övrigt, kan citera utantill. Så vad utvinns regissören **Mia Winge** ur sin tolkning?

Winges val att låta fyra rollgestalter representera var sitt perspektiv och var sin ingång till dikterna är

KONTORISTER. Thérèse Svensson och Iwa Boman i *Den halvfärdiga himlen* där fyra ingångar till nobelpristagaren Tomas Tranströmers dikter presenteras. CARL THORBORG

ett grepp som tydliggör Tranströmers författarskap. Vi möter **Den unga (Thérèse Svensson)**, Översättaren (**Iwa Boman**), Diktaren (**Samuel Fröhler**) och **Den okände (Ulf Eklund)** som mest verkar okänd för sig själv.

Frölers diktare har kombinerat ett yrke av mer byråkratisk karaktär med skrivandet som fritidsintresse. Mot bakgrunden av att Tranströmer själv var yrkesverksam psykolog samtidigt som han publicerade diktsamlingar är detta en rimlig tolkning av hans författarroll.

Till det yttre är de fyra alldagliga kontorister, anonymt klädda i blått och grått, men när de talar ger de en röst åt existentiellt sökande. I deras munnar lägger Winge fragment och hela dikter ur poeten Tranströmers författarskap, liksom utdrag ur breven till kollegan **Robert Bly**.

Kontorets koreografi

Tranströmers dikter är fönster mellan den konkreta, vardagliga scenen och det magiska, andliga och det passar bra att låta dem landa i **Sven Haraldssons** scenografi som målar

upp ett kontorslandskap, vilket är en fungerande metafor för författarens arbetsrum.

Förutom dikterna stöder sig föreställningen på samspelet mellan de fyra utmattade kontoristerna som rör sig enligt kontorslandskapets koreografi: de arkiverar, stämplar, knackar på tangenterna. Ibland kan det bli väl monotont, ibland levererar de sina repliker med en överraskande energi.

Citaten är ofta för korta för att kroka tag i varandra och växa till en meningsfull ny helhet. Jag förundras över att tonen i Tranströmers texter, som annars förknippas med underbar musikalitet, ofta är oväntat gäll och aggressiv. Överlag växer det fram en mer splittrad poetröst än vi har vant oss vid.

Föreställningen kräver nästan en viss förtrogenhet med författaren, men det fina är att vi får en helt ny ingång till att läsa Tranströmer. I det utmärkte programbladet finns dessutom en förteckning över alla texter som används i föreställningen.

Lorna Bartram
kultur@hbl.fi